

nektet å sette dem opp igjen. Jeg tilkalte en nabo, herr —, som ble vitne til resten av opptrinnet med innflytting av våre saker fra entreen og herr Haftings

svarte år, gjennom hvilke det såkalte «retts»-oppgjør har herjet vårt vakre land som en uhyggelig og aldri hvilende mare!
«Dag-ny».

Henrettelsen av Skancke —

Forts. fra side 1.

ny lov om dødsstraff, framsatt her i landet etter frigjøringen, ville blitt vedtatt av Odelstinget og Lagtinget. Framfor alt tror jeg ikke påstanden om at folkets flertall krevde dødsstraff, er rett. Ganske visst ble det fra enkelte hold drevet en voldsom opphisselsesagitasjon og propaganda for å holde hatet og hevnefølelsen glødende også etter frigjøringen overfor våre fiender og dem som hadde begått forbrytelser. Etter det som er opplyst av fru Martha Steinsvik og andre, ble det i den første tid øvet terror og tortur, som det må være statsmyndighetenes plikt å sørge for kan bli fullstendig gransket og opplyst. Det må være en bydende plikt
«Min erfaring er at de krasseste angrep og den mest hatfylte propaganda mot landssvikene og tyskerne kom fra personer som selv arbeidet eller hadde arbeid i tyskernes tjeneste på befestningsanlegg og endog ved framstilling av krigsmateriell»

«... Etter det jeg har fremført mener jeg benådningsmyndigheten i ganske annen utstrekning burde ha vært benyttet enn den er blitt gjennom hele tidsrommet. Den var dog en selvstendig myndighet som kunne ta hensyn til alle disse forhold. Det ble ikke gjort. Spesielt mener jeg det var forferdelig at ikke disse hensyn ble tillagt noen vekt ved spørsmålet om Skanckes henrettelse. Det var da gått 3 år og mer siden vi fikk friheten igjen. Det var kommet en masse henvendelser til benådningsmyndigheten om å unnlate å fullbyrde dødsstraffen i dette tilfelle, og det var anført mange vektige og særlige alvorlige grunner for det. Til tross for det ble allikevel dødsstraffen fullbyrdet.»

«Jeg synes det er noe av det mest nedslående som har hendt i vårt samfunn etter krigen.» Så vidt stortingsmann Moseid.

Noe av det mest oppløftende i vårt samfunn etter okkupasjo-

nen har vært herr Moseids holdning, som har svidd som salt i sure øyne på dem som i første runde laget «retts»-oppgjør her i landet! Disse folk er nå på vikeende front og når denne reträtt er så langsom skyldes det kun dagspressens boikott mot opplysning. Makthaverne holder landssvikseksmålet hengende som et Damoklessverd over pressens hode. Også den fant stort sett å måtte samarbeide med okkupasjonsmakten. Dette var jo sikker norsk rett, som etter kapitulasjonen — Norges kapitulasjon 10.6.40 — uttrykkelig ble stadfestet av tidligere regjeringsadvokat Kristen Johansen i hans redegjørelse til Industriforbundet. Han konstaterer at det nå var full rettslig anledning til å avslutte kontrakter med tyskerne.

Er det så at politiembetsmann og tjenestemenn er straffet for å ha mulkert eller arrestert demonstranter på Kongens fødselsdag under okkupasjonen? Det ikke almenheten vet, grunnet dagspressen delvis servile holdning er at dette skjedde med hjemmel i vedtak av Administrasjonsrådet. — «For å unngå demonstrasjoner har Administrasjonsrådet bestemt», at det var forbud mot flagging, opptog eller demonstrasjoner av noen art på Kongens fødselsdag 3. august — «på det tidspunkt forelå jo Kongens svar på Presidentens henvendelse om abdikasjon», som det heter i UKs innst. s. 204. Dette av rettsvikerne neddyssede, tids typiske og sikkert folkerettahjemlede vedtak av 1940 finnes i Administrasjonsrådets møteprotokoll, s. 266, sak 1, og er omtalt i Morgenbladet 3. august 1940.

Hva finnes ikke i denne møteprotokoll som Ola aldri får se!

En av dem som har hatt mot og karakter til å se okkupasjo-

For nordmenn som søker den historiske sannhet, og ikke selvforsvar — har bl. a. Skancke-saken stoffet til en dokumentarfilm om en norsk okkupasjons-tjenestemanns skjebne.

«Den systematiske historiefalskning synkverver almenhetens omdømme», skrev overlege Scharffenberg nylig, og derfor vil nok en slik film la vente på seg! Men her ville man kunne få sannheten om bl. a.: «Kirkebønnen», biskop Berggravs vitneprov, «kirkestriden», «lærersambandet», «lærertransporten», Universitetet, kapitulasjonsavtalen og de vittarlige uriktige vitneprov fra tre Londonstatsråder, generaløyntant Ruges «dobbelte» prov, generalmajor Roscher Nielsens prov, som fikk ham til å rødme til og med på nakken! Advokat, dr. jur. Øvergaard's dyktige og tapre kamp for rett i Skanckesaken, rettes sammensetning, aktorret, den uhyrlige dødsdom, scene på Oslo politikammer da skyteordren kom, Skanckes noble brev og ranke holdning i de siste timer etter års ufattelig åndelig tortur. Og så endelig skytningen og det som hendte i forbindelse med den, og etterpå — —.

Man trenger ikke å være spåmann for å si at de skyldige går barskere tider i møte. Ingen «gransking», evt. trakasering av, eller «injurie»prosesser mot dem som nå arbeider på å få sannheter og revisjoner fram for offentligheten kan hindre den ubønnhørlige utvikling! I mer enn en henseende er det idag stille før stormen! Ravnene flakser anstrengt og deltakerne i justismordet på prof. Skancke, og i mangen annen urett, prosessfalsknerier, rettsstridige eieendomsinngrep, vold og ulovlig frihetsberøvelse kommer kanskje i sin tid å måtte forklare seg om sin befattning med saker og ting og under former, i en usentimental samtid, da oppfordringen til å skjule eller å fordreie ubehagelige kjennsgjæringer ikke blir så sterk som den var, da saken gikk sin gang i Norge, som prof. Skancke elsket og mente å ha vernet av all sin evne.

I en slik tid vil Gabriel Moseid bli hyllet for sitt tapre og kloke forsvar for sannhet, rett og kjærlighet.

POTEMKIN

Det franske tidsskrift forteller ikke under hvilke omstendigheter Görings brev til Churchill er blitt bevart for ettertiden. Hvem tok vare på det i Görings dødselle? Hvem har tatt vare på det, og hvem har brakt til til England, hvor det ble offentliggjort for første gang i «Independant Nationalist»?

Så lenge disse spørsmål ikke er klarlagt, må man selvsagt ta et hvert forbehold om brevets ekthet. Men skulle det vise seg at denne ekthet er hevet over tvil, vil det få betydning som et historisk aktstykke av den største interesse.

Sikkert er det i alle fall at Göring og de øvrige tyske ledere hele tiden før den annen verdenskrig arbeidet for en forståelse mellom Tyskland og England. Det er i denne henseende tilstrekkelig å henvise til det dramatiske tilbud som Tyskland fremsatte noen få dager før felttoget mot Polen. Det var et tilbud om samarbeide mellom England og Tyskland, og det sistnevnte land stillet flere hundre tusen mann til rådighet for Det Britiske Samveldes forsvar over hele verden som pant på vennskapet og samarbeidet.

Historieforskerne vil senere uvilkårlig spørre seg selv hvorfor dette tilbud ikke ble mottatt, all den stund Tyskland gjorde det klart for Engalnd at det eneste det ønsket var å samle alle tyskere i ett rike og sikre dette rike en gang for alle mot kommunismen.

Det vil selvsagt innvendes at England ønsket å befri Europa for det tyske diktatur og den tyske nasjonalsocialisme. Men om så var: Kunne det ikke ha vært klokere å løse dette problem etter at man hadde befridd Europa for det russiske diktatur og den russiske kommunisme.

Notabene

Kystskipperne kunne sine saker

BNESTAENDE EKSAMENER I FANGELIREN

Det har så ofte vært sagt, at NS-folkene var mindreverdige individer, dels med svakkede sjelsevner. Vi skal her nevne et eksempel, som viser noe annet. Under det fordommende forhold i Innhærad fangeleir tok 17

skes og saken behandles i rettslige former av hensyn til eventuell okkupasjon i framtiden.

Det ville heller ikke virke tilitsvekkende om de menn som gjorde seg skyldige i så skjebnesvangre feilvurderinger i okkupasjonstiden idag skulle sitte i de mest betrodde embeder.

X

Vakten om Europa

I bokhandler Cappelen's utstillingsvindu i Oslo fant man torsdag 8. juni 1950 originalen til følgende telegram, sendt fra Grimstad 10.6.44:

Vi ventet i måneder og vi ventet i år. Så kom endelig den landgangen i Europa. Som det var å forutse, kom den med valde, men Tyskland har tatt i mot den. Som fronten i øst er ubrutt til denne dag, vil fronten i vest stå fast inntil enden. Det er ingen ønskedrøm. Det er Europas skjebne til liv eller død det her gjelder, og Europa vil velge livet. I disse dager da angelsachserne huserer med død og undergang for oss alle sammen, vil tyskerne, vakten om Europa, fra første øyeblikk holde redningen i sin hånd.

Knut Hamsun

Dette oppslagstelegram var offentliggjort i «Fritt Folk» 12.6.44, men det hang bare en dag hos Cappelen nå i år, for det kunne jo ha fått folk til å tenke, hvis det hadde hangt lenge nok.

av de politiske fanger fatt på å lese til kystskippereksamen. Det ble å lese i hvilepausene og om søndagene, kort sagt, når som helst tiden tillot det og selvom snakket surret i ørene. Etterhånden slapp 9 av dem ut og da de kom frem til slutten av pensum, søkte de resterende 8 om å få ta regulær eksamen. Dette ble omsider innvilget og resultatet ble, at de alle klarte eksamen med bravour — med en gjenomnittskarakter på ca. 2,90. Bestyreren på Sje-mannsskolen i Trondheim var selv censor og da han overrakte eksamensvitnesbyrdene, uttalte han, at det var de beste karakterer noe kull hadde oppnådd i hans eksamenstid. 7 hadde fått utmerket godt og 1 meget godt. — Når man så tenker på, under hvilke forhold disse unge mennesker hadde arbeidet, er det likefrem fabelaktik ikke minst når man tar deres «svakkede sjelsevner» i betraktning.

HJELP.

Min kone er veldig flink i huset. Hun tar arbeide hos Dem mot at jeg og vesle Signy (3 år) får bo hos henne.

B. m. «Haster nr. 287».

Bekjentskap.

Ung mann — akademiker og frontkjemper, ønsker bekjentskap med fhv. aktiv NS-dame. — Gjerne fra NSUF, frontsoeter e. ll Bill mrk. «777 nr. 291».

Har De sikret Dem

den ypperlige bok av dr. juris. Gustav Smedal:

Patriotisme og landssvik

Hvis ikke så send bestilling til Arne Leikvangmoen, Moldegård, Molde.

Den koster kr. 12,— innb. og sendes mot postoppkrav.

Bekjentskap

Agronom 30 år rensset for all synd av den demok. regjering, søker på denne måten forb. med en dannet dame, helst med eget hjem eller gard. Jeg er skuffet, men humøret holder.

Bill. mrk. «Håpefull», nr. 280.

Hallo damer

Skogutd. mann, 28 år, søker forbindelse med NS-dame med inter. i skog og friluftsliv. Bill. mrk. «Foto» nr. 282.

1 eller 2 jenter

får god post på et mindre hotell i N. Østerdal. B. mrk. «Rask og ærlig», nr. 274

Forbindelse søkes.

Frontkjemper S, pasient ved avd. 5, Ø. N. H. Sinsen Krigslazarett juli—august 1942, søker kontakt med frontsoeter E. B. ved s. avd.

B. mrk. «Menuetto» nr. 270.

En ung pike

søkes til serveringshjelp i sommersesongen, snarest.

Kapp Gjestgiveri, Kapp, Ø. Toten. Telefon 453

Nordmørpostens Trykkeri